

Z I D O V

GLASILO ZA PITANJA ŽIDOVSTVA

UPRAVA I UREDNIŠTVO: ZAGREB
ILICA BROJ 31, III. KAT

IZLAZI SVAKOG PETKA
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

PRETPLATA: GOD. 60 D. POLUGOD. 30 D.
ČETVRTGOD. 15 D. POJEDINI BROJ 1.00 D.

Rezultati i vidici

Epilog Saveznom Vijeću.

II.

Savezno Vijeće formulisalo je u nizu rezolucija zadatke budućeg rada naše organizacije kao i dužnosti, koje u tom cilju nalaže Mjesnim Organizacijama t. j. članstvu i Saveznom Odboru t. j. vodstvu. U redu tih rezolucija istaknut ćemo ponajprije onu, koja govori o principu apsolutnog jedinstva Sefarada i Aškenaza, te ga stavlja nad sva aktualna pitanja uvažujući specijalne potrebe pojedinih grupa. U tome vidi Savezno Vijeće garanciju za uspješan i intenzivan rad. Ova je rezolucija, poput ostalih, jednoglasno prihvaćena, čime priznavaju sve grupe — kako sam to već u prvom svom članku izveo — da »stoje potpuno na stajalištu jedinstva svih Jevreja« (kako je to tražio govornik desnice), i da je potrebna kolaboracija sviju cionista u Jugoslaviji »uz naročitu pažnju na neke specijalne potrebe i osebine« (kako je to, regbi, dodao govornik lijevice). U zajedničkom sklopu radić će pojedine grupe prema svojim specijalnim potrebama (kako su to već i do sada činile neke, na pr. zagrebačka »Hitahdut«-grupa). Samo Savezno vijeće dalo je u tom pravcu pozitivnu inicijativu, što je odobrilo, da se u Skoplju osnuje Centrala cionističkih društava Južne Srbije, kako bi tamošnjim Mjesnim Organizacijama omogućilo intenzivniji harmonički rad. No Savezno Vijeće otklonilo je stvaranje autonomnoga distrikta s razloga, što smo u drugim pokrajinama imali rdjavih iskustava sa takovim institucijama. Savezno Vijeće zamišljalo si je funkcije te Centrale tako, da će preko nje S. O. (R. O.) podržavati bolji kontakt sa još slabo fundiranim Mjesnim Organizacijama te pokrajine. Razumije se, da će vodstvo podupirati u svakom pogledu rad ove Centrale, pridržavajući sebi pravo izravnog saobraćaja s pojedinim Mjesnim Organizacijama Južne Srbije.

U pogledu politike svjetske cionističke organizacije obzirom na Jewish Agency, stavilo se S. V. i po primljenoj rezoluciji i po odobravanju izvoda što ih je iznio u svom referatu dr. Licht na stranu dra. Weizmanna. No držim, da se usljed pomanjkanje vremena nije dovoljno duboko i svestrano bavilo ovom stvari i ako ju je referent u cijeloj njenoj omašnosti izvršno prikazao. Kolikogod svaki cionista mora da prizna velike zasluge Weizmannove, to ipak kao najsvijesniji cionista mora da dobro promisli zamašnost njegovih predloga o Jewish Agency.

On ih je već izneo na 13. kongresu u Karlsbadu (u manje jasnoj formi no sada), a zapravo je s njima podlegao, jer je primljena jedna kompromisna formula, kojom se on nije mogao i ne može da služi u svome radu. Jasno je, da se u Akcionom komitetu razilaze mišljenja o tome, a ne znam, da li u samoj Egzekutivi postoji potpuna jednoglasnost i ako je ona sada homogenija od one pred 13. kongresom. Zauzeti stav prema kompleksu ovih pitanja ne znači nelojalnu kritiku vodstva, već za svakoga svijesnoga cionistu jednu tešku unutarnju borbu, koja je, bez sumnje, za samoga Weizmanna bila najteža. Ta on je današnju svoju formulu prije malne tri godine odlučno pobijao srušivši Brandeisa, a danas se za nju bori valjda još konzekventnije, nego što je to činio lanjske godine u Karlsbadu.

Opetujem: kritikovati današnji kurs Egzekutive ili zapravo Weizmannov, ne znači ilojalitet prema vodstvu i ne znači rezistenciju direktivi Egzekutive, dok s druge strane prihvaćanje Weizmannove formule ne znači apsolutnu odanost cionističkoj ideji. Tko ovo ne može da razumije, mora jednog Solovejčika, Grünbauma i Goldmanna proglasiti izdajicama cionističke ideje, a mora svojim idolima proglasiti Justica Brandeisa, Louis Marshalla i Edmunda Rothschilda.

Dakako, da smo si svi bez razlike na čistu o tome, da treba »da sklonemo ne-cionistički dio židovstva bar na saradnju u palestinskom smislu, ne tražeći od njih, da taj njihov smisao za Palestinu bude vezan o politički cionizam«, kako je to formulisao dr. Licht na S. V.

Sad dolazimo do izbora metode rada t. j. do pitanja, kojim putem da se to postigne i time bi došli ponovno na pitanje »integralnoga« i — recimo — »širokoga« cionizma. Tu se ne radi o afirmaciji ili negaciji galuta (pojmovi, u ostalom, koji su već dugo izgubili svoj aktualitet), već o tome, kojim načinom treba privući jevrejske mase u galutu, one mase, za koje je cijonska ideja u najboljem slučaju nešto posve apstraktnoga. Ja vjerujem, da te metode mora da budu druge u Americi i druge na istoku Evrope, druge u Holandiji i druge u Južnoj Srbiji, čak druge kod radništva i druge kod plutokracije u samoj Americi, i moguće da moraju biti različite one u Novom Sadu i one u Skoplju, druge u Zagrebu i druge u Sarajevu — u kratko: da su potrebne razne metode, koje teže za jednim istim ciljem i zajednički rad uz respektovanje specijalnih osebina. I bez sumnje Weizmann smatra svoju današnju for-

mulu o Jewish Agency najboljom podlogom, da se — uz te pretpostavke — stvori uz cionističku organizaciju (ili iz nje?) taj davno željeni propalestinski logor vaskolikog jevrejstva. Ja bih svakome preporučio, da tačno prouči ta vitalna vitalna pitanja naše svjetske organizacije. Najbitnije o tome naći će u razmatranjima Mosesa Beilinsona i Nahuma Goldmanna, koji polaze sa različitih gledišta (u mjesecniku »Der Jude« 1923. Sv. 10.—11. i 1924. sv. 5.—6.) Držim, da ćemo unutar našeg saveza morati da diskutujemo ta pitanja, prije nego što podju naši delegati na 14. kongres.

Kako god tome bilo, svakako je potrebno, da Mjesne Organizacije nastave što intenzivnije šekelsku akciju, da naš Savez bude na tom kongresu zastupan što većim brojem delegata, pa da se tako i iz naše sredine može izvršiti što jači utjecaj na zaključke kongresa u tome za svjetsku cion. organizaciju presudnom pitanju, kako kaže rezolucija S. V-a. Razumije se, da je S. V. moralo u vezi s time tražiti akciju oko uplate zlatnog šekela, da bi tako potpomoglo administrativno poslovanje Egzekutive. Bit će zadatak R. O-a, da skrene pažnju svih M. O-a na provodjanje ovih zaključaka.

Dakako, da istovremeno R. O. mora nastojati, da u sporazumu sa dotičnim zemaljskim komisijama provede što uspješnije sabiranje doprinosa za Keren Kajemmet i Keren Hajesod, dok će bar za sad promicanje interesa naših banaka morati prepustiti inicijativi pojedinaca i pojedinih grupa. No bezuvjetno će potpomagati svako ovakovo nastojanje, kao što je u prošloj godini potpomagao zagr. grupu »Hitahdut« kod supskripcije dionica za palestinsku Radničku banku.

Akciju za jugoslavensko naselje u Palestini — Mošav mi Jugoslavija — koju je prijašnji R. O. s tolikim uspjehom započeo, moramo nastaviti svom energijom, jer je neophodno nužno, da do konca septembra sakupimo ostatak potrebne svote. Pravom se S. V. obratilo izričito na M. O. Kolikogod su pojedine u tome radu prednjačile, toliko su druge posve zatajile. I tu će R. O. morati i nadalje voditi inicijativu, a pored toga napretnut će sve sile, da se u isto vrijeme dovrše sve pripravne radnje u Palestini i da se onda, konačno pristupi samoj gradnji mošava. O tome još u posebnom članku.

Čim u tome sretno uspijemo, poduzeti ćemo — po nalogu S. V-a — sve korake, da što brže omogućimo osnutak drugoga naselja Jevreja iz Jugoslavije, naših sanarodnjaka iz Južne Srbije — Mošav Monastir. — U prvom redu morat će

se s njima samima sporazumjeti, da čujemo njihove želje i upoznamo njihov ljudski materijal za to naselje, i prema tome udesiti ćemo daljnji rad. Medjutim su već uklonjene poteškoće, što su bile na putu imigraciji naše bitolske i skopljanske braće.

U zahtjevima za rad na kulturnome polju, bilo je ovo S. V. veoma čedno, valjda zato, što je vidjelo, da su svi dosadašnji programi ostali neostvareni, čemu je u glavnome razlog taj, što Savez ne raspolaže potrebnim sredstvima. Time što je S. V. u istoj rezoluciji obećalo svestranu potporu našoj omladini, priznalo je ujedno, da taj kulturni rad vrše zapravo isključivo naše omladinske organizacije. Šteta da S. V. nije imalo vremena, da se tim radom točnije upozna, te da vide svi delegati, kako omladina postizava s najčednijim sredstvima ipak lijepe rezultate.

Ja sam si svijestan toga, da bi mnogo toga, što je ovdje izneseno, zaslužilo opširniju obradbu, a na budžet, u kojem je u suhoj formi stavaka sadržano mnogo važnoga, što nije izrečeno u zvučnim rezolucijama, nijesam se za sad još u opće osvrnuo. Spomenut ću samo za primjer, pitanje agitacije i pitanje našeg glasila.

Moje impresije i moji sudovi i zaključci mogu biti ispravni ili neispravni, no držim, da nisu nikada zlonamjerni. Odlučno odbijam insinuciju, da sam mačiji »Sprachrohr«. I istini za volju moram konstatovati, da do sad nisam dobio nijedne upute osim one na uvodnom mjestu 15. broja »Nar. židovske svijesti« od 4. jula o. g.

Dr. Beno Stein.

Pol milijuna funti za Narodni Fond

Interview s Usiškinom.

Gosp. Usiškin, koji je za svog dosadašnjeg putovanja po Evropi sabrao 68.000 funti u korist N. F., ne prikazuje u ovom interviewu samo uspjehe dosadanjeg rada, već govori i o drugim problemima. Izrazio se o njima, kako slijedi:

I. »Moj dosadanji put po zemljama sa slabom valutom i ekonomski slabim židovstvom uvjerio me je, da se i u ovim zemljama mogu sabrati velik iznos za Palestinu. Velika je organizatorna pogriješka, što sve sile mobilizujemo za Ameriku, dok Evropu potpuno zanemarujemo. I stara, bolesna Evropa još uvijek je u stanju, da velike svote doprinese za Palestinu, samo treba poduzeti shodne mjere. U tim zemljama ne može se naći samo novac, već raspoloženja i oduševljenja, a to je često i važnije od novca.

II. Svi slojevi židovskog naroda shvaćaju, da je zemlja baza, s koje se ima izgraditi Palestina. U obnovnom radu pripada gospodarstvu primat, tek za njime slijedi trgovina i industrija. Židovski narod razumije bez posebnog tumačenja, da je ponajvažnija zadaća cionističke organizacije ostvarenje velike rezerve gospodarskog tla.

III. Da se ova zadaća izvrši, potrebuje K. K. L. do oktobra 1925. pola milijuna funti, što odgovara početverostručenju dosadašnjih prihoda. Ova svota, koja se na prvi pogled čini tako ogromnom, u zemljama, što sam ih posjetio, nije nikoga

začudila. Rasporedbu ovog kontingenta zamišljam si ovako: Evropa 200.000, Sjedinjene Države 200.000, ostale vanevropske zemlje 100.000 funti. Predvidio sam, da će Amerika doprinijeti samo 40% ukupne svote, akoprem za Keren Hajesod donša 70% svih prinosa. Moj dosadašnji put uvjerio me je, da je kraj ozbiljnog rada u Evropi moguće sabrati ovih 200 hiljada funti. Dosada sam sabrao u Grčkoj, Bugarskoj, Rumunjskoj i Čehoslovačkoj 68.000 funti, a preostala su mi još dva centra evropskog židovstva, Poljska i Njemačka. Sa sigurnošću mogu stoga da ustvrdim, da se u Evropi može sabrati kontingent od 200.000 funti.

IV. Za ovih 500.000 funti kupit će se 100.000 dunama zemlje (trošak kupnje i amelioracije iznaša po dunamu 5 funti). Time bi se dosadanji posjed N. F. podvostručio. Dužnost je Narodnog Fonda, da glavnu pažnju posveti kupnji gospodarskog tla, a gradsko zemljište da prepusti privatnoj inicijativi. Činjenica naime stoji, da se 95% imućnijih privatnika nastanjuju u gradovima.

V. Uvjeran sam, da kraj razumnog rada Narodni Fond ne će smetati Keren Hajesodu i obratno. Agitaciju ne možemo da ograničimo, vječito moramo raspravljati o obnovnom problemu, time ćemo stvoriti raspoloženje, koje će omogućiti rad obiju fondova. Pojedina pitanja mogu se riješiti samo na licu mjesta. Nadam se, da će preseljenjem direktorija K. H. u Jerusolim, doći do razumne saradnje, koja dosada zbog geografske udaljenosti od 2000 km. nije bila moguća.

VI. Nažalost moram da naglasim, da sam za svog putovanja morao konstatirati žalosnu činjenicu, a to je slab odnošaj službenih cionističkih krugova k našem kulturnom radu, napose k pitanju hebrejskog jezika. Spoznali smo potrebu kulturnog rada, no de facto ovaj rad zanemarujemo. Priznajem, da su vanjske okolnosti vrlo teške, jaka nacionalizacija potiskuje napose u Grčkoj i Rumunjskoj hebrejštinu u pozadinu. U hebrejskim krugovima, na koje sam naišao, zastupani su redovito elementi, koji ne spadaju u službene cionističke krugove. Ipak mi je uspelo, da svagdje održim hebrejska predavanja, osim u Pragu, usprkos djelovanja poznate Bar Kohbe. S radošću pako ističem, da u Bugarskoj židovske općine, kojima upravljaju cionisti, nastoje, da u školama provedu što potpuniju hebreizaciju, samo im je dosadanji uspjeh na žalost neznatan. Veliko oduševljenje za hebrejštinu zapazio sam u Černovici. Moram da napomenem, da u nijednom gradu, kojeg sam posjetio, nema hebrejskih novina, a i palestinske štampe te »Haolam« nigdje nisam mogao dobiti. Treba predusresti širenju Am Haarecuta. Upozoravam na to razumne elemente u organizaciji.

VII. Vanredno me veseli, što sam i kod sefardskih krugova, koji dominiraju u Grčkoj i Bugarskoj, zapazio velik interes za Palestinu. Naša je zadaća, da sefardske Židove istregnemo iz pasivnosti. Velikim oduševljenjem pozdravlja ne sama omladina, već i stariji, ideju sveopćeg sefardskog kongresa u Jerusolimu. Nadam se, da će sefardski Židovi prije ili kasnije sačinjavati dobar i zdrav element u židovstvu.

Pri kraju želim, da napomenem daljnju jednu radosnu činjenicu, a to je sve aktivnija uloga žene u našem obnovnom radu. Među K. K. L. radenicima nailazimo na mnogobrojno vanredno aktivne žene. Ističem nadalje, da su žene u onom malom broju Židova, što govore hebrejski, jače zastupane od muškaraca. Kod mojih hebrejskih predavanja zapazio sam redovito veći broj žena od muškaraca.

Što se tiče mog daljnjeg puta, to 1. jula polazim u Litvu, a zatim u Estonku. O mojim daljnjim planovima ne mogu još ništa da kažem, jer ovi ovise z zaključcima Akcionog Komiteja, koji će 22. jula zasjedati u Londonu.

Kongres jevrejskih vjeroispovjednih općina*

Kao što smo već ranije javili, održao se dne 17. juna o. g. kongres vjeroispovjednih općina u Beogradu. Kongres otvorio je predsjednik Saveza, gosp. dr. Hugo Spitzer oduljim govorom, u kome izrazuje svoje veselje, da je Savez postao središte i stjecište svega židovstva naše kraljevine, i ako neke općine iz nerazumijevanja nisu formalno pristupile Savezu.

Organizacija, kojoj su postavljene tolike zadaće, treba za svoje izradjenje veliki vremenski odsjek i ne može s mjesta da sve te ciljeve ostvari. Za ostvarenje jednog važnog zadatka staviti će se prijedlozi, ali treba i Savezu osigurati materijalna sredstva. I u ovim teškim prilikama ne smije da zataji požrtvovnost, ta tradicijonalna vrlina Jevreja.

Uprava Saveza izvršila je koristan rad, koji je iznešen u referatu generalnog tajnika. Od važnijih događaja u životu jevrejstva naše kraljevine spominje otvorenje židovske bolnice u Subotici, koja je ustanova postala svojom svega jevrejstva ove kraljevine, ali time i dužnost, da osigura i njezin opstanak. Zatim spominje imenovanje g. dra. Isaka Alkalaja vrhovnim rabinom, u kojem imenovanju vidi ne samo priznanje za neumorni rad i zasluge dra. Alkalaja, već i odlikovanje cijeloga jevrejstva. Iako još nije uredjen djelokrug vrhovnog rabinata, nema sumnje, da to uredjenje ne će naići na poteškoće i da će se sporazum brzo postići. U vezi s time stoji i uredjenje odnosa Saveza općina prema Savezu rabinata, pa se nada, da će se predstavnici rabinskoga Saveza znati svrstati u organizam Saveza općina i s njime zajedno raditi.

Konačno pozdravlja predstavnika grada Beograda, g. inž. Bobića, kao i izaslanike raznih korporacija. Govor dra. H. Spitzera primljen je velikim odobravanjem.

Inž. Bobić u ime beogradske općine srdačno pozdravlja kongres i želi mu uspješan rad. Nakon pozdrava izaslanika raznih korporacija, zaključeno je odaslati brzojavni pozdrav kralju, a zatim izabran je verifikacioni i kandidacioni odbor.

Generalni sekretar prof. Kohn skreće pažnju kongresa na štampani izvještaj te u nadopunjenju toga izvještaja izlaže, da se uprava bavila svim pitanjima, o

*) Radi obilja materijala izostalo do sad.

kojima je govoreno na posljednjem kongresu. Pri tome bilo je velikih poteškoća, nije bilo nikakove organizacije. Napornim radom stvorena je organizacija i uspostavljena je veza s općinama. Rad uprave bio je nepristran prema svim općinama. Konstruktivni rad nije mogao imati očekivanog uspjeha, jer Savez nije raspolagao sredstvima. Najskromniji zahtjevi uprave Saveza u materijalnom pogledu nailazili su na nerazumijevanje. Konačno ističe, da za ostvarenje zadataka Saveza nije potrebna samo moralna, već i materijalna pomoć općina.

U generalnoj debati dr. Gottlieb (Bjelovar) traži, da se izabere pododbor za uređenje kompetencije vrhovnog rabinata, koji ima da kongresu podnese izvještaj.

Dr. Abramović (Brod) spočitava upravu, da izvještaj glede brodskih prilika nije u skladu s činjenicama i iznaša istorijat izbora dra. Hirschbergera za definitivnog rabina. Konačno prosvjeduje protiv postupka uprave u pitanju sazova glavne skupštine za izbor dra. Hirschbergera kao definitivnog rabina.

Inž. Grof (Sarajevo) čini primjedbe u pogledu postignutih uspjeha o pitanju praznikovanja činovnika i vojnika. Želi, da se obznani prikupljeni statistički materijal, o kome govori izvještaj i da se općinama daje mogućnost saradnje na vjerskome statutu.

B. Ernst (Novisad) nije zadovoljan s izvještajem, naročito što nije postignut stvaran uspjeh. Prigovara što pored Saveza dolazi ipak do cijepanja općina.

Dr. Brandeis (Zemun) protivi se prijedlogu dra. Gottlieba glede izbora pododbora u pitanju vrhovnog rabinata i prigovara dru. Abramoviću, što je iznio brodsku stvar, jer se kongres nema time baviti, pošto je odluku donio kompetentni rabinski pododbor.

Dr. Keller (Požega) izrazuje Savezu priznanje za dosadašnji rad. Žali, što se nije našlo puta do ortodoksnih općina. Traži, da se statistički rad Saveza proširi i na druga područja (prelazi, mješoviti brakovi, vjerske institucije itd.)

Dr. Pops (Beograd) u opširnom govoru reflektira na izvode pojedinih govornika te ističe, da će se u pitanju uređenja kompetencije vrhovnog rabinata i Saveza iznijeti konkretan predlog. Zatim detaljno prikazuje spor u rabinskom pitanju brodske općine te konstatuje, da je uprava u toj stvari vrlo korektno postupala. Uprava tražit će mišljenje svih općina u pitanju vjerskog statuta, koji se sad izrađuje. Težak posao bilo je prikupljenje statističkog materijala, jer općine nisu materijal poslale. Žali, što ortodoksne općine nisu u Savezu. Kriva je tome nesolidarnost Jevreja.

Lav Stern (Zagreb) predlaže, da se glavnom odboru dade razriješnica i izrazi zahvalnost na dosadašnjem radu. Prijedlog je prihvaćen većinom glasova.

Iza toga raspravljalo se o promjeni statuta, te se mnogo debatiralo o načinu oporezivanja pojedinih općina kao i o nekim drugim promjenama. Predložena osnova primljena je s nekim izmjenama.

Predloženi budžet vrhu 400.000 dinara prihvaćen je jednoglasno nakon kratke debate.

Iza toga prešlo se na raspravu pitanja o osnutku jevrejskog seminara.

Referent g. nadrabin dr. Moric Levi (Sarajevo) izjavljuje, da mu je žao, da nije prije upozoren, da će o tom pitanju Kongresu referirati, jer bi se mogao za to pitanje detaljnije pripremiti. Govoreći o cilju Saveza, koji ima da podigne jevrejstvo u kulturnom pogledu, on je već prije duže vremena sastavio statut i naučni plan za seminar i podnio Glavnom odboru na proučavanje. Kongres ima da raspravi pitanje, da li u opće imade mogućnosti, da se seminar osnuje. Osnivanje toga instituta, koji i ako treba da bude samo srednji teološki zavod, iziskuje znatnih materijalnih sredstava. Za sad mu nije moguće, da naznači tačnu sumu, koja bi se za taj cilj morala osigurati, ali drži, da bi Savez morao primiti brigu na sebe, da se ta institucija stvori i dolično izdržava. Za redovne godišnje izdatke trebalo bi oko **Din. 200.000**, a za izvanredne oko **Din. 100.000**. Misli, da bi Sarajevo bilo najzgodnije mjesto, u kome bi se seminar morao osnovati, jer je Sarajevo veliki jevr. centar sa tradicijama, i ako baš ne pledira samo za Sarajevo. Moli, da se stvar ne prenegli i da se stvori jedna institucija, koja će u svemu odgovarati potrebama jevrejstva naše države. (Odobranje.)

Dr. Margel (Zagreb) poziva se na svoj predlog o osnivanju seminara na I. Kongresu Saveza Opština, koji je on medjutim povukao, jer se ne može ostvariti iz istih razloga kao ni ovaj, o kome je danas riječ. Imamo Jevreja, ali nemamo jevrejskog života, ne postoji jevrejski duh. Zato predlaže, da se mjesto projektovanog seminara osnuje u svima jevrejskim centrima jevrejski narodni univerziteti. — Dr. Bukić-Pijade (Beograd) moli, da se primi predlog o osnivanju seminara i izlaže, kako se je postupalo u Beogradu, kad je osnovan medicinski fakultet, za koga takodjer nije nitko držao, da će se moći privesti u život. Uvjeren je, da će ovaj institut, za kojega postoji velika stvarna potreba, lijepo napredovati. — Dr. A. Benau (Sarajevo) stavlja ovaj prijedlog: Kongres se principijelno slaže u tome, da je neophodno nužno osnivanje jevrejskoga seminara u našoj državi, te se glavnom odboru stavlja u dužnost, da s rabinskim pododborom na temelju projekta dra. Levija pristupi odmah proučavanju i realizaciji toga projekta.

Dr. Šik (Zagreb) ističe, da za Jevreje naše države nema preče potrebe do osnivanja toga seminara. Spominje, da samo Zagrebačka općina školuje 3 djaka u inozemstvu, koji bi se imali posvetiti rabinskom zvanju. Predlaže, da se suma od **Din. 200.000**, koja je danas votirana za konstruktivne ciljeve (preko troškova administracije) upotrijebi za seminar. Predlaže, da se Glavni Odbor ovlašćuje, da upotrebi cijelu svotu, koja pretiče administrativne potrebe budžeta u svrhu pripreme i eventualne realizacije osnutku jevrejskog seminara, kako bi se on već 1. septembra 1925. mogao otvoriti u Sarajevu.

Dr. Vita Kajon ističe, da je to pitanje vrlo važno naročito za Sefarde. Zaključuje li Kongres osnivanje toga seminara

ili ne, Sefardi na Balkanu ga moraju osnovati. Sefardi nemaju osim dvojice akademski obrazovanih jevrejskih svećenika, a nemaju ni učitelja.

Prijedlog podupiru još gg. Šemajo de Majo, inž. Grof i dr. David Alkalaj, nakon čega je prihvaćen prijedlog dra. Benaua uz nadopunjak dra. Šika.

Kandidacioni odbor predlaže ovu listinu:

Članovi glavnog odbora:

Dr. Hugo Spitzer, Osijek; Dr. Friedrich Pops, Beograd; Dr. Bukić-Pijade, Beograd; Rafaelo Finzi, Beograd; Šemajo de Majo, Beograd; David Hochner, Beograd; Lazar Avramović, Beograd; Dr. Hugo Horowitz, Beograd; Dr. Hugo Kon, Zagreb; Dr. Lavoslav Šik, Zagreb; Šime Spitzer, Zagreb; Dr. Samojlo Pinto, Sarajevo; Jakov Kajon, Sarajevo; Ing. Oskar Grof, Sarajevo; Dr. Mirko Vidor, Subotica; Dr. Adolf Klein, Subotica; Dr. Ferdo Lustig, Novi Sad; Dr. Sigmund Hubert, Vel. Bečkerek; Dr. Aleksander Herzl, Pančevo; Dr. Ignjat Lang, Vinčinci; Dr. Lavoslav Brandeis, Zemun; David Beralia, Skoplje; Dr. Oskar Spiegler, Brod na Savi; Avram D. Levi, Brčko.

Zamjenici:

Josip Mandl, Dubrovnik; Dr. Alexander Móri, Senta; Lav. Stern, Zagreb; Bela Friedmann, Zagreb; B. Kasorla, Bitolj; Dr. Matija Sattler, Novi Sad.

Iza toga podnešeni su ovi prijedlozi:

I. Kongres konstatuje sa žaljenjem, da je ministarstvo vjera u više slučajeva donijelo odluke u predmetima, koje spadaju u kompetenciju Saveza i time povrijedilo autonomiju Saveza. Kongres očekuje, da se ovakovi slučajevi ne će više ponoviti. Nalaže se glavnom odboru, da u buduće protiv svakog takovog riješenja podnese protest ministarstvu vjera i žalbu na državni savjet.

II. Dešavalo se, da su se pojedine općine ili funkcionari obraćali mimo Saveza državnim nadležnostima u predmetima, koji spadaju u kompetenciju Saveza općina, što više u predmetima, koji su već ranije pravilno po Savezu riješeni s namjerom, da izdejsvuju promjenu ili dokinuće tih riješenja Saveza.

Kongres mora da izrazi svoje žaljenje i negodovanje nad takovim slučajevima. Glavni Odbor neka u buduće ispita ovakove slučajeve, pa nadje li krivicu u tome pravcu, neka se takovim općinama i licima oduzme pravo, da kroz tri godine izaslašu svoje zastupnike u kongres. Pravila Saveza imala bi se u tome smislu nadopuniti.

Pošto prijedlozi nisu na vrijeme podnešeni upućuju se odboru na proučavanje.

Nakon završenih riječi predsjedatelja zaključen je kongres pjevanjem Hatikve.

Keren Hajesod

Keren Hajesod u Americi. Rad u New-Yorku bit će završen dinnerom, kod kojeg će vodje pojedinih drivea učestvovati kao gosti. Svaka sekcija će tom zgodom predati svotu, koju je sabrala nakon skupštine u Carnegie Hallu. Na tom dinneru stvorit će se program za buduću K. H. rad u New-Yorku.

U Long Islandu, koji je ove godine bolje radio nego do sada, osnovat će se specijalna permanentna organizacija. Sama je sekcija podijeljena u četiri distrikta, koji svi energično rade, da za zaključni dinner postignu što povoljniji rezultati.

m, f) Bacanje diska, g) Trčanje 3000 m, h) Skok u dalj sa zaletom, i) Trčanje 800 m, j) Švedska štafeta 100+200+300+400.

3. Ženski petoboj.

a) Trčanje 60 m, b) Bacanje pune lopte s kratkim remenom, c) Skok u dalj sa zaletom, d) Bacanje kugle, e) Štafeta 4×60.

Plivanje.

1. Za muške.

a) 50 m leđno, b) 100 m prsno, c) 100 m slobodni stil, d) 200 slobodni stil, e) Štafeta 3×60.

2. Za ženske.

a) 50 m prsno, b) 100 m slobodni stil.

3. Skokovi.

a) Sa zaletom naglavce naprijed, b) Sa zaletom salto naprijed, c) Salto s mjesta natrag, d) Skok naglavce sklopljen, e) Dva slobodna skoka.

Nogomet i hazena.

Utakmice igrat će se po cup-sistemu. Pobjednici igraju iza javnog gimnastičkog nastupa (utorak).

Teška atletika, Mačevanje.

Program uglavit će se prema prijavama.

Upozorenja. 1. Propozicije za športska natjecanja i nastup na koncert-akademiji su razaslane. Muzika za sletske vježbe upravo se otprema. Udruženja, koja slučajno nisu primila neka smjesta urgiraju.

2. Prijave za sudjelovanje na javnom gimnastičkom nastupu i koncert-akademiji neka se pripošalju uz tačan opis najkasnije do 15. juna.

4. Prijave za natjecanja u pojedinim športskim granama neka se smjesta uz tačnu naznaku broja natjecatelja i discipline javu R. O.

5. Prijave za stanove i prehranu slati će se od 25. jula do 10. augusta sletskom birou u Novi Sad prema formularima, koji će se uskoro razaslati. Do tog vremena treba sakupljati podatke.

6. Radni Odbor se nada da će svi kojima je god moguće vježbati sletske vježbe i time doprinjeti manifestantnom uspjehu istih.

7. Spremajte se živo i marljivo za slet u Novom Sadu.

B. SAVEZNO VIJEĆE.

1. Pozivlju se sva udruženja da čim prije sazovu izvanrednu Glavnu skupštinu na kojoj neka se govori o pitanjima Sleta i Saveznog Vijeća i neka

se izaberu delegati prema § 9., 2. statuta, koji glasi:

»Svako udruženje bira prema broju svojih članova odaslanike i to od 30 članova jednoga, od 31—50 dvojicu, a za svakih daljnjih (početih) 50 članova po jednoga«.

»Delegatom može biti izabran samo redoviti član Saveza. U iznimnim slučajevima potrebna je privođa Radnog Odbora«. (S. V. u Brodu 1923.).

2. Priedlozi za Savezno Vijeće neka se smjesta šalju R. O. da ih se može umnožiti i prije S. V. poslati delegatima.

3. Prizivi k tački 7. dnevnog reda imaju se priposlati najkasnije 14 dana prije S. V. R. O. U protivnom slučaju ne će isti doći na dnevni red.

4. U slučaju da kojem udruženju nije nikako moguće sazvati izvanrednu gl. skupštinu može ferijalni odbor imenovati delegate.

5. Zapisnik o provedenom izboru ili imenovanju delegata neka se pripošalje R. O. Delegate treba opskrbiti sa potrebnim punomoćima.

6. Sve ostale vijesti o S. V. bit će objavljene na tabli Sletskog biroa u Novom Sadu.

C. OBAVLJESTI.

1. Umoļjavaju se udruženja da namiruju sve svoje dugove, jer će neplaćeni dugovi biti otešćanje kod verifikacije delegata na S. V.

INSTALACIONI ZAVOD

MILAN FREIBERGER

BAKAČEVA ZAGREB TELEFON
ULICA BR. 5 BROJ 6-14

UJVADJANJE ELEKTR. POGONA (CENTRALA), DYNAMO STROJEVA, ELEKTROMOTORA, ELEK. RASVJETE, KUĆNIH TELEFONA. PREUZIMA SVE POPRAVKE ISTE STRUKE.

2. Udruženja koja nisu platila članarinu do 30. juna kažnjena su 20% nadoplatom dužne svote.

3. Potrebno je da se šalju izvještaji o radu kao i pregledi o radu udruženja preko cijele godine, te ostali prilozi za pretsketski broj »Gideona«.

RUBEROID

Proz decenije poznati i prekušani od katrana čist materijal za pokrivanje krovo-vo-va

izoliranje nepro- moļljivo, trajno, lije- nje za uzdr- žavanje nepo- trebno.

Uzorke besplatno šal je

Hrvatska

industrija katrana

dioničarsko društvo
u Zagrebu
Trznkova 13 - Telef. 3-64

Pludi vlastite proizvode: Kroonu ljepenku katranisanu, ploče za izoliranje proti vlaži, kameno-ugljeni katran, katranovo ulje, smolni cement, naftalin, benzol dupl, rafin. i sve ine katranove derivate, kolomaz, masti za strojeve i gatre itd.

Tko oglašuje - taj napreduje!

P A M U K

sve vrsti i

u svim brojevima

Žuti — bijeli — farbani

A. ROMANO

ZAGREB,

Boškovićeva ulica broj 15

Brzjavni: DIANA Telefon broj 23-66

M O L I N O

žutica platno

šifoni

vata (za poplune)

Wiener Bank-Verein

Hrvatska podružnica Zagreb

Jurišićeva ul. 22

Brzjavni naslov: BANKVEREIN

Obavlja sve bankovne transakcije

Prva banatska fabrika makarona i testa a. d. Veliki Bečkerek. (Banat)

Telefon 271-272

Brzjavni: Makaroni

nudja svoje nadasve dobre vrsti tjesta iz garantovane čiste banatske krupice (gries) po napuljskom sistemu uz najpovoljnije cijene.

Naročito preporuča

košer šel pesah

fabrikate, koji se proizvadjaju po nadzoru bečkerečkog nadrabinata
Glavno zastupstvo za Zagreb

Makso Weiss

Tražite li elegantne cipele

za proljeće i ljeto, izvolite razgledati naše izloge i uvjerit ćete se o kakooći i

jeftine cijene!

ŠANDOR EBENŠPANGER

Skladište cipela

Ilica 2

PRAVA
„ERENYI“-DIANA
 Francuska vinovica - najbolji kućni lijek
 za njegu kose, uata, zuba, proti reumatizmu

Cijena male boce Din. 9
 srednje „ „ 24
 „ „ „ 48

Gener. zastupstvo za Jugoslaviju
JUGOPHARMACIJA D. D.
 (Diana-odio)
 Prilaz 12 - ZAGREB - Tel. 9-31

Zaštitni znak

Prodavaoci dobivaju znatan popust. - Čuvajte se bezvrijednih potrošaka.

Prva hrvatska veletrgovina željeza i
željezne robe**Ferdo Hirschl L. d.**Jelačićev trg 13 ZAGREB Telefon br. 279
Poslovnica: Petrinjska ulica broj 4

Preporuča svoje bogato skladište željezne robe, posudja, gospodarskih strojeva, kućnih uređaja, te sve vrste građevnih potrebitina. Solidna roba, brza posluga, cijene umjerene.

SIDRO d. d.za trgovinu željezom Zagreb
Vlaška ul. 40. Telefon br. 69 i 21-30Komisijono skladište tt.
Gebrüder Böhler & Co. A.-G.
Wien BerlinOcjel za alat i konstrukcije
**St. Egydy-er Eisen- und Stahlindustrie-
gesellschaft in Wien**

Turpije Anker Fischer, žica i uzeta od žice

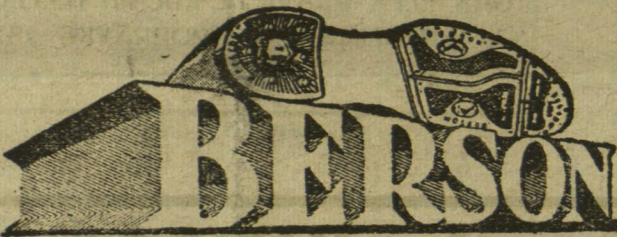
„M A C H E R“Agentura za prodaju kuća i zemljišta.
Berislavićeva 4. - ZAGREB - Telefon 16-67.
Industrijalci, Banke-Bankari, Dioničarska društva, Amerikanci, advokati, lekari, senzali, trgovci, veliki i mali posjednici najprije, najlakše, najbrže, najjeftinije, najuspješnije možete kupiti-prodati kuće, vile, vinograde, gradilišta zemljišta, veleposjede, ako se obratite na opšte sa svog dobrog glasa poznatu koncesioniranu i sudbeno protokoliranu tvrtku **„MACHER“**Pomodna i manu-
fakturna roba na
malo i veliko uz
povoljne cijene
samo kod t. t.**MAKSO BOROVIC**
ZAGREB

Strossmajerova ulica 2

Telefon 11-31 Brzozav: Mahor

Ljekarničkog vježbenika (cu)
početnika traži za septembar uz
povoljne uvjete sa cijelom opskr-
bom i stanom u kući Gradske
apoteke
OTTO WEIS
Zenica (Bosna).**J. B. SOELLNERS Nachf. A. G.**
REISSZEUGFABRIK
NÜRNBERGGlavno zastupstvo za kraljevinu S.H.S.
Dioničarsko društvo
„MERKUR“
vletrgovina i konfekcija papira
ZAGREB, Ilica 31. Telef. 17-93.**VREĆE**iz jute, tekstilita i papira nove i upo-
trebljene u svim dimenzijama za bra-
šno, posije, ugaj i t. d., dobiju se
najjeftinije kod tvrtke**SCHOTTEN I DRUG**

Vrhovčeva 13 ZAGREB Telefon 19-85

Kupujemo sve vrste upotrebljenih vreća
uz najveću dnevnu cijenu —
Zavod za posudjivanje nepremovnih pojava**Gumene pete i**
Gumene potplatejeftinije i trajnije su nego od
kože! Najbolja zaštita protiv
vlage i zime!**Centralna Banka za Trgovinu, Obrt i Industriju d. d.**
ZagrebJelačićev trg broj 4 (vlastita palača)
Dionička glavica: Din. 80,000.000.—
Brzozavi: Centrobanka.Telef.: Devizni odio: 3-07, 10-77, 13-33;
noćna služba: 7-78; mjenjačnica: 5-56;
kućna cen.: 2 85, 7-13, 7-96, 11-94, i 12-23.Podružnice: Brod n/S., Djakovo, Ivanec, Karlovac, Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi-Sad, Požega, Ruma, Vараždin i Vel. Trgovište. — Afilirani zavodi: u svim većim trgovačkim središtima Jugoslavije — Izravne veze: sa prvo-
razrednim bankama u cijeloj Europi i Americi.Prima uloške na knjižice i na tekući račun uz najkulantniji kamatnjak — Eskomptira mjenice i devize —
Financira i osniva obrtnička, trgovačka i industrijalna poduzeća — Kupuje i prodaje valute, devize
vrijednosne papire — Burzovne naloge obavlja kulantno i točno — Izdaje čekove i kreditna pisma,
te obavlja isplate na temelju akreditiva na sva tu- i inozemna mjesta.**Prispjela proljetna roba!**

Razgledajte si izloge!

Salamander Ilica br. 36